

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 47/2019
21.02.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Радослава Петровића, Мирољуба Томића и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Милета Крстића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Бујановцу К 169/17 од 19.02.2018. године и Вишег суда у Врању Кж1 179/18 од 17.09.2018. године, у седници већа одржаној дана 21.02.2019. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Бујановцу К 169/17 од 19.02.2018. године и Вишег суда у Врању Кж1 179/18 од 17.09.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу К 169/17 од 19.02.2018. године, окривљени АА и ББ, оглашени су кривим и то: окривљени АА, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 33. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од шест месеци, а окривљени ББ због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 33. КЗ за које му је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и због кривичног дела злостављање и мучење из члана 137. став 3. у вези става 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од три месеца, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од осам месеци. Окривљени су обавезани на плаћање паушала у износу од по 3.000,00 динара, а окривљени ББ је обавезан на плаћање нужних издатака трошкова кривичног поступка оштећеној ВВ у износу од 140.250,00 динара, а све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Оштећена је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парницу.

Пресудом Вишег суда у Врању Кж1 179/18 од 17.09.2018. године, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљених АА и ББ, првостепена пресуда је преиначена у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако што је другостепени суд окривљеном АА због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 33. КЗ, за које је оглашен кривим првостепеном пресудом, изрекао условну осуду тако што је утврдио казну затвора

у трајању од шест месеци и истовремено одредио да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од две године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело а окривљеном ББ је за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 33. КЗ и кривично дело злостављање и мучење из члана 137. став 3. у вези става 1. КЗ за која је првостепеном пресудом оглашен кривим, изрекао условну осуду, тако што је претходно за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 33. КЗ утврдио казну затвора у трајању од шест месеци а за кривично дело злостављање и мучење из члана 137. став 3. у вези става 1. КЗ, утврдио казну затвора у трајању од три месеца па је утврдио јединствену казну затвора у трајању од осам месеци и истовремено одредио да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од три године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело, док је жалба браниоца окривљених у преосталом делу одбијена као неоснована, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Миле Крстић, благовремено је поднео захтев за заштиту законитости због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев и донесе пресуду којом ће укинути другостепену пресуду и предмет вратити Вишем суду у Брању на поновно одлучивање или да исту пресуду преиначи тако што ће на основу члана 422. ЗКП, донети пресуду којом се оптужба према окривљенима одбија.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљених Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ је неоснован.

Бранилац окривљених у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљених повређен закон из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, са образложењем да је поводом истог догађаја окривљених вођен и правноснажно окончан дисциплински поступак и изречене им дисциплинске мере због тешке повреде службене дужности из члана 157. став 1. тачка 14) Закона о полицији – незаконит, несавестан, немаран рад или пропуштање радње за које је запослени овлашћен, а коју су проузроковали или су могли да проузрокују штету или незаконитост у раду а против окривљеног ББ и због тешке повреде службене дужности из члана 157. став 1. тачка 2) Закона о полицији – самовољно напуштање радног места, позорничког места, места обезбеђења објекта и лица, јединице или места одређеног за приправност из члана 157. став 1. тачка 7) Закона о полицији – понашање супротно кодексу полицијске етике, која штети угледу службе или нарушава односе међу запосленима. Према наводима захтева, чињенични опис тешке повреде службене дужности из решења дисциплинског старешине МУП-а РС којим су окривљени оглашени одговорним и због чега су им изречене дисциплинске мере, обухватају све елементе који су

обухваћени чињеничним описом из диспозитива оптужног предлога Основног јавног тужиоца у Врању Кт 2061/15, као и у изреци првостепене пресуде Основног суда у Бујановцу К 169/17 од 19.02.2018. године, тј. односе се на исте окривљене, на исте оштећене, и исти животни догађај који се десио у исто време и на истом месту.

Врховни касациони суд изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљених оцењује као неосноване, с обзиром на то да се не ради о правноснажно пресуђеној ствари како се то наводи у захтеву браниоца окривљених.

Наиме, из списка предмета произлази да је окривљени ББ, правноснажним решењем дисциплинског старешине Министарства унутрашњих послова Републике Србије Дс бр.116-105/2015 од 30.03.2016. године, оглашен одговорним због тешке повреде службене дужности из члана 157. став 1. тачка 14) Закона о полицији – незаконит, несавестан, немаран рад или пропуштање радње за коју је запослени овлашћен, а коју су проузроковали или су могли да проузрокују штету или незаконитост у раду и из члана 157. став 1. тачка 2) Закона о полицији – самовољно напуштање радног места, позорничког места, места обезбеђења одређених објеката и лица, јединице или места одређеног за приправност и из члана 157. став 1. тачка 7) – понашање супротно кодексу полицијске етике, која штети угледу службе и нарушава односе међу запосленима, те му је изречена дисциплинска мера – новчана казна у износу од 20% од месечне плате запосленог у времену од три месеца, а да је окривљени АА, правноснажним решењем дисциплинског старешине МУП-а Републике Србије, ПУ Врање Дс 116-104/15 од 27.02.2017. године, оглашен одговорним због тешке повреде службене дужности из члана 157. став 1. тачка 14) Закона о полицији – незаконит, несавестан, немаран рад или пропуштање радњи за које је запослени овлашћен, а који су проузроковали или су могли да проузрокују штету или незаконитост у раду, те му је изречена дисциплинска мера – новчана казна у износу од 20% од месечне плате запосленог остварена у месецу којом се мера изриче у времену од једног месеца.

Из списка предмета произлази и то да је против окривљених вођен кривични поступак пред Основним судом у Бујановцу, који је окончан доношењем побијане првостепене пресуде којом су окривљени оглашени кривим због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 33. КЗ, а окривљени ББ и због кривичног дела злостављање и мучење из члана 137. став 3. у вези става 1. КЗ, па су осуђени и то: окривљени АА, на казну затвора у трајању од шест месеци, а окривљени ББ на јединствену казну затвора у трајању од осам месеци, која пресуда је делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљених преиначена пресудом Вишег суда у Врању у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако што су окривљенима због наведених кривичних дела изречене условне осуде, као што је напред наведено, док је жалба браниоца окривљених у преосталом делу одбијена као неоснована, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Дакле, имајући у виду напред наведено, неспорно је да су против окривљених АА и ББ поводом истог животног догађаја вођена два одвојена поступка и то дисциплински поступак пред МУП-ом Републике Србије, ПУ Врање, који поступак је окончан доношењем правноснажних решења дисциплинског старешине Министарства унутрашњих послова Републике Србије, ПУ у Врању, ДС бр.116-105/2015 од 30.03.2016. године и ДС 116-104/15 од

27.02.2017. године, те кривични поступак који је правноснажно окончан доношењем пресуде Вишег суда у Врању Кж1 179/18 од 17.09.2018. године којом су окривљенима због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 33. КЗ, а окривљеном ББ и због кривичног дела злостављање и мучење из члана 137. став 3. у вези става 1. КЗ, за која су првостепеном пресудом оглашени кривим изречене условне осуде.

Устав Републике Србије у члану 34. став 4. гарантује правну сигурност у казненом праву одредбом да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, а којим забранама подлеже вођење поступка за неко друго кажњиво дело. Наведени принцип садржан је и у одредби члана 4. став 1. ЗКП којом је прописано да нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Одредбом члана 4. став 1. Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописано је да се никоме не може поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Тумачењем наведених одредби Устава Републике Србије, Законика о кривичном поступку и Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, произилази да забрани поновног суђења, исказаној кроз начело *ne bis in idem*, подлеже вођење казних поступака за исто дело, а приликом закључивања да ли је дошло до повреде овог начела суд је дужан да утврди да ли су оба поступка вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно да ли је прва казна по својој природи била казненоправна, затим да ли друго дело произилази из истих чињеница или чињеница које су у суштини исте (*idem*), као и да ли се у конкретном случају ради о поновном суђењу или кажњавању (*bis*).

Домашај принципа *ne bis in idem* када су у питању јавноправни деликти различите категорије, према пракси Европског суда за људска права, може се свести на примену одређених критеријума оцене истоветности кажњивог догађаја такозвана „мерила Engel“, чијом применом, приликом оцене да ли се ради о „оптужби за кривично дело“, треба имати у виду три критеријума и то: 1) правну квалификацију дела према домаћем законодавству, 2) природу дела која подразумева два кумулативна поткритеријума и то обим прекршене норме и сврху казне и 3) природу и степен тежине казне.

Дакле, имајући у виду напред наведено, суд је, приликом оцене да ли вођење кривичног поступка против окривљених АА и ББ, због дела која произилазе из истих чињеница представља повреду начела *ne bis in idem*, требало да утврди да ли се дисциплински поступак, који је против ових окривљених вођен због тешке повреде службене дужности из члана 157. став 1. тачка 14) Закона о полицији, а против окривљеног ББ и због тешке повреде службене дужности из члана 157. став 1. тачка 2) и члана 157. став 1. тачка 7) Закона о полицији, односи на кривичну ствар и да ли је дисциплинска мера која је предвиђена за извршиоце тих дисциплинских прекршаја по својој природи казнено-правно.

По налажењу Врховног касационог суда, а имајући у виду одредбе домаћег законодавства, одлуке Уставног суда Србије и праксу Европског суда за људска права, као и мерила Engel вођење дисциплинског поступка и у њему изречене дисциплинска мера, начелно, а у конкретном случају новчана казна умањење месечне плате окривљенима, нису представљали сметњу за вођење кривичног поступка против истих окривљених, а овакав закључак произлази из правне квалификације дела према домаћем законодавству, природе дела и природе и степена тежине казне.

Ово пре свега из разлога јер се дисциплински поступак води због лакших и тежих повреда радне обавезе и у том поступку се утврђује дисциплинска одговорност за учињене повреде посебних правила понашања којих се запослени морају придржавати на раду и у вези са радом, а за које се могу изрећи прописане дисциплинске мере радноправног карактера, док се кривичним правом штите основне друштвене вредности, кроз прописивање кривичних дела и кривичних санкција као репресивних мера које се могу изрећи учиниоцу кривичног дела, са циљем сузбијања криминалитета.

Дакле, дисциплинским мерама ограничавају се или одузимају одређена права и положај, односно својства запосленог и по правилу њихово правно дејство ограничава се само на организацију или орган у коме радник ради, док је сврха кривичних санкција спречавање учиниоца да чини кривична дела и утицање на њега да убудуће не чини кривична дела, утицање на друге да не чине кривична дела и изражавање друштвене осуде за кривично дело, јачање морала и учвршћивање обавезе поштовања закона (члан 42. КЗ), а из чега произилази да се дисциплинске мере разликују од кривичних санкција у садржају, објекту и последицама које из њих произилазе.

Поред тога, у прилог закључку да дисциплински поступак по својој правној природи није казнен поступак указује и троеобна подела деликата казног права на кривична дела, привредне преступе и прекршаје, кроз које законодавац степенује тежину одређеног противправног понашања, тако да се имају у виду вредности које се прописивањем ових деликата казног права штите, процесна правила и врсту санкција које се за њихово извршење могу изрећи, па у начелу дисциплински поступак и у њему изречена дисциплинска мера не представљају деликт казног права.

Имајући у виду напред наведено, то без обзира на чињеницу што је дисциплински поступак вођен због догађаја који произлази из истих чињеница, у конкретном случају није испуњен критеријум да су оба поступка вођена по „кривичној оптужби“, што значи да се не ради о правноснажно пресуђеној ствари у смислу члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, па стога окончањем дисциплинског поступка нису постојале процесне сметње да се против окривљених води друга врста поступка поводом истог животног догађаја, а у конкретном случају кривичног поступка пред редовним судом.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд налази да се поднетим захтевом браниоца окривљених АА и ББ, неосновано указује да је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљених учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, због чега је захтев оцењен као неоснован.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић